

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur obiectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

diceret, faciam te divitem, si habueris divitias; album, si habueris albedinem; iuriforia & nugatoria esset talis promissio: Ergo si actus contritionis esset forma iustificans, & remittens, seu expellens peccatum, habenti actum contritionis superfluum & in vanum indigentia & remissio peccatorum promitteretur.

49. Probatur tertio: In iustificatione homo adoptatur in filium Dei, ut constat ex Tridentino sess. 6, cap. 4. unde illud idem quod est terminus formalis spiritualis generationis, per quam filij Dei adoptivi constituimur, est causa formalis iustificationis impij: At sola gratia sanctificans, non verò actus charitatis, vel contritionis, est terminus formalis illius spiritualis generationis, cum illa sola gratia sit participatio formalis naturæ divinæ, ut talis est, & gerat vices substantiæ seu naturæ in ordine supernaturali, ut in Tractatu de gratia declaravimus: Ergo sola gratia habitualis est causa formalis iustificationis.

50. Probatur quarto: Effectus formalis ejusdem semper rationis non potest provenire à duabus formis specie diversis: Sed esse justum, est effectus formalis ejusdem rationis in omnibus; & gratia habitualis specie differt ab actu contritionis & charitatis; cum illa sit qualitas permanens, & in specie habitus, isti verò citò transeant: Ergo non potest provenire à gratia habituali, & ab actu contritionis, vel charitatis, sed à sola gratia sanctificante, quæ est ejusdem rationis & speciei in omnibus iustis, sive illi sint parvuli, sive adulti. Minor, & Consequentia patent, Major probatur. Effectus formalis speciem sumit à forma, imò est ipsamet forma, ut communicata subiecto: Ergo à duabus formis specie diversis, duplex effectus formalis specie diversus provenire debet.

51. Denique suaderi potest conclusio hac ratione: Forma iustificans expellit peccatum in genere causæ formalis, sicut universaliter omnis forma tribuens suum effectum formalem subiecto, expellit formam, aut privationem oppositam, in genere causæ formalis; v. g. calor qui est causa formalis calefactionis, expellit formaliter frigus aquæ; lux quæ est causa formalis illuminationis, expellit tenebras formaliter, non verò efficienter: Sed actus contritionis, vel charitatis, non expellit ab anima peccatum habituale in genere causæ formalis (quia cum tale peccatum in privatione gratiæ habitualis consistat, ipsi non opponitur formaliter) sed solum in genere causæ dispositivæ, quæ ad genus causæ materialis reducit: Ergo talis actus non est causa formalis iustificationis, sed sola gratia sanctificans, quæ talem maculam, seu peccatum habituale formaliter tollit. Unde Tridentinum sess. 6, cap. 7. unicam dicit esse causam formalem iustificationis, nempe iustitiam inherenter, quam Vazquez facit esse gratiam habituale. Hæc assertio magis patebit ex dicendis articulo sequenti, ubi ostendimus, iustificationem non posse fieri, etiam de potentia absoluta, sine infusione gratiæ, & implicare contradictionem quod aliquis per solum actum contritionis vel charitatis formaliter iustificetur.

§. II.

Solvuntur objectiones.

52. **O**bjicit in primis Vazquez plura Scripturæ & SS. Patrum testimonia, quibus insinuari videtur.

Tom. IV.

A detur, dilectionem Dei, seu contritionem perfectam fundatam in dilectione, esse causam formalem nostræ iustificationis: Christus enim Luca 7. dixit de Magdalena: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Et Joan. 14. *Si quis diligit me, Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Item Proverb. 10. dicitur: *Universa delicta operit charitas.* Et 1. Petri 4. *Charitas operit multitudinem peccatorum.* Similiter Augustinus de natura & gratia cap. 42. ait charitatem esse nostram iustitiam; & cap. ultimo: *Charitas inchoata* (inquit) *inchoata iustitia est; charitas provelta, provelta iustitia est; charitas magna, magna iustitia est.* Et lib. 2. contra Cresconium grammaticum, cap. 12. dicit quod à peccatis mundamur, sacrificio cordis contriti, id est actu penitentiae.

Sed facile responderetur testimonia illa Scripturæ solum probare, quod dilectione & contritione, ut dispositione ultimâ, iustificamur & sanctificamur, non verò ut causâ formali iustificationis & sanctificationis: effectus enim qui completè procedit à forma, attribuitur etiam dispositioni, quia ab ipsa inchoativè procedit. Similiter verba Augustini intelligenda sunt in sensu causali, non formali; charitas enim causat ut dispositio iustitiam, subindeque iustitia illi proportionatur & commensuratur.

C Adde, actum charitatis vocari perfectam iustitiam, vel sanctitatem, quia cum sit perfectissimus actus gratiæ iustificantis formaliter, in quem illa omnem suam efficaciam, virtutem, & perfectionem explicat, quæ formaliter conveniunt gratiæ sanctificanti, de actu charitatis prædicantur.

Objicit secundo: Iustificatio fit per illam formam, quæ magis opponitur peccato essentialiter considerato: Sed actus dilectionis magis opponitur peccato essentialiter considerato, quàm gratia habitualis; cum in omni statu peccatum importet privationem dilectionis naturalis, non autem privationem gratiæ; nam in statu naturæ puræ fuisset peccatum, & tamen non fuisset privatio gratiæ: Ergo iustificatio fit formaliter per actum dilectionis, non verò per gratiam habituale.

Respondeo negando absolute Majorem: Iustificatio enim, pro isto statu, non fit per formam oppositam peccato tantum essentialiter considerato, sed debet fieri per formam oppositam illi rationi quam peccatum principaliter importat; peccatum autem, pro hoc statu in quo nunc sumus, importat principaliter privationem gratiæ, quia in statu in quo nunc sumus, ordinamur ad finem supernaturalem; unde peccatum mortale habituale, (de quo tantum hic loquimur) importat privationem illius principij quo ordinamur ad finem supernaturalem, quod principium est ipsa gratia habitualis.

E Alia argumenta probant actus contritionis & charitatis, de potentia Dei absoluta, posse iustificare formaliter: unde commodius proponuntur & solvantur articulo sequenti, ubi de hoc sermo erit.

